

SAANEN KEÇİ İŞLETMESİ
FİZİBİLİTE RAPORU
(50 BAŞ)

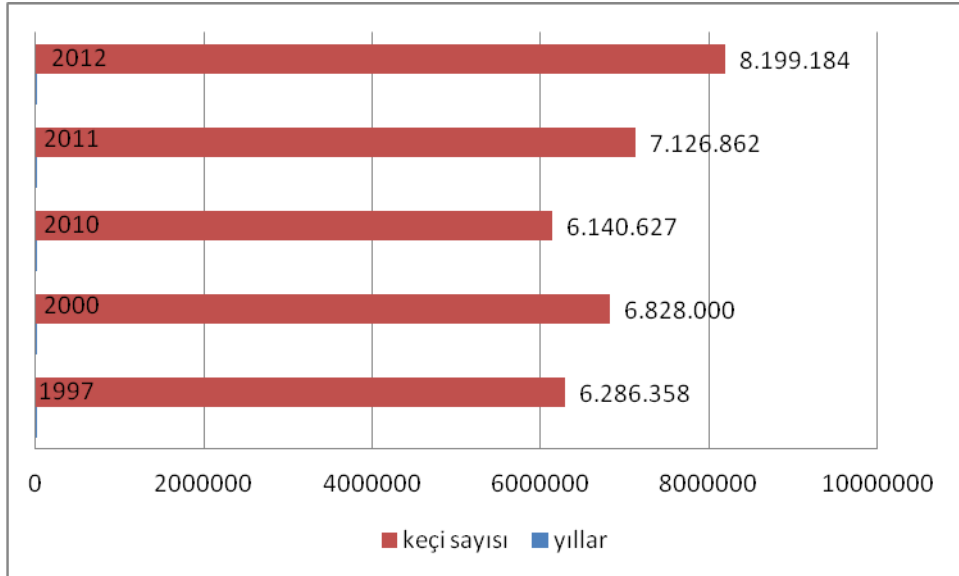
YENİŞEHİR/BURSA

50 BAŞLIK SAANEN KEÇİ İŞLETMESİ FİZİBİLİTE RAPORU

1. GENEL BİLGİLER

Keçi yetiştiriciliği Dünya ülkelerinde tarım ekonomisi yönünden hayvan varlığı ve üretim yapıları ile değişiklik göstermektedir. Ülkemizde son yıllarda keçi sütüne olan talebin artmasıyla yıllardır orman düşmanı olarak yanlış algılanan keçi yetiştiriciliği, entansif süt keçisi yetiştiriciliği sektörü halini almıştır. Ülkemiz coğrafi koşullarına uygunluğu ve düşük gelirli kırsal kesim yetiştiricimiz için söylenen “fakir adamın ineği” terimi de artık süt keçisi sektörünün yerleşmesiyle entegre keçi sütü üretim tesislerini günden güne artırmaktadır.

Dünya’da keçi sayısı ve üretim düzeyi artarken, Türkiye’de hızlı bir şekilde azalma eğiliminde olan keçi yetiştiriciliği, son 5 yıldır artma eğilimindedir. (grafik 1)



Grafik 1.

Türkiye’de Cumhuriyetin başından bu güne kadar sığır ve koyun yetiştiriciliğinde uygulamaya çalışılan ıslah çalışmaları keçi yetiştiriciliğinde sistemli bir şekilde yapılmamış, yetiştiriciye verilebilecek bir tip geliştirilmemiştir. Bu gün keçi popülasyonumuzun % 92’ni verim kabiliyeti düşük kıl keçisi oluşturmaktadır.

Dünya keçi sayısının büyük payı Asya ve Afrika ülkelerinde yer almakta ve bu ülkelerde yetiştirilen keçi ırkları yetersiz bakım ve beslenme koşullarına, hastalıklara uyum sağlamış ve verim kabiliyetleri düşüktür. Avrupa ve Amerika'da ise özellikle süt verimi ve döl verimi yüksek keçi ırkları bulunmaktadır.

Türkiye'de yetersiz hayvansal protein tüketimi söz konusudur. Keçi yetiştiriciliği toplam hayvansal üretimimizi arttırmada, kırmızı et ve süt üretimi ile önemli bir potansiyeldir. Bu amaçla keçi yetiştiriciliğinde ekstansif yetiştirme yöntemleri terk edilmeli ve entansif yetiştirme yöntemlerine yönelilmelidir.

Keçi sütü proteinlerinin besin değeri kadın ve inek sütündekinden daha yüksek olması, kazeinin düşük düzeyde bulunması, süt yağının % 99 trigliserid yapısında ve kısa zincirli yağ asitlerince zengin olması nedenleriyle besin değeri çok yüksek ve sindirilmesi daha kolaydır. Bu durum ketosis ve karaciğer hastalıklarının tedavisinde ve bebeklerin beslenmesinde önem taşımaktadır.

Keçi sütünde laktozun inek ve kadın sütüne göre daha düşük düzeyde bulunması süt alerjisine duyarlı bebek ve erişkinler için alternatif besin maddesi olmaktadır. Keçi sütü bu yönüyle Avrupa ülkelerinde değişik ürünleriyle önemli bir pazar oluşturmaktadır.

Keçi sütünün yüksek fosfor içeriği yeterince et ve balık tüketemeyen toplumların beslenmesinde önemli bir yer tutmaktadır.

Keçi sütü vitamin A, B₁ ve B₂ yönünden de zengindir.

Sütçü keçi ırkları diğer hayvan türlerine göre diğer başka avantajlara sahiptir. Bunlar;

- Oransal süt verimi (Canlı ağırlığa göre) çok yüksektir. 50 kg canlı ağırlığa sahip bir süt keçisi kendi ağırlığının en az 10–15 katı süt verebilir
- Süt keçileri diğer hayvanlara oranla daha az para ile satın alınabilir. İnekle karşılaştırılırsa 1;8'dir. Kısaca keçi inekten 8 kat daha ucuzdur.
- Süt keçileri, her türlü ekonomik ve ekolojik koşulda, evde, bağ ve bahçede, çölde ve tropik koşullarda yetiştirilebilir. Tropik ve subtropik bölgelerin aranan hayvanıdır. Adaptasyon yetenekleri iyidir.

- Ham selülozlu yemleri çok iyi sindirir. Bu özelliği koyun ve sığırdan üç kat daha fazladır.
- Sığırla karşılaştırıldığında üremesi kolay, gebelik süresi kısa ve dölverimi yüksektir. Jenerasyon aralığı çok kısadır.
- Süt keçilerinin önemli bir özelliği de erken gelişmeleridir. Entansif bakım ve besleme koşullarında ilk yavrusunu bir yaşında yapar. Diğer bir deyişle keçi yedi aylık yaşta tohumlanabilir.

Son yıllarda Türkiye’de süt ve döl verimi yüksek keçi ırklarına özellikle İsviçre orijinli Saanen keçisine büyük bir talep vardır. Saanen Dünya’nın bir çok ülkesinde ya saf olarak yetiştirilmekte yada yerli keçi ırklarının ıslahında baba hattı olarak kullanılmaktadır. Türkiye’de entansif yetiştiricilik uygulayan Saanen keçi işletmelerinin kurulması, bu işletmeler için damızlık ve süt yönünden karlı bir pazarın oluşacağı inancındayım.

Saanen Keçisinin Verim Özellikleri:

Canlı Ağırlık	: 50 – 55 kg
Laktasyon Süt Verimi	: 800 – 1000 kg (Türkiye’de 500-600 kg)
Laktasyon Süresi	: 250 – 300 gün
Sütte Yağ Oranı	: % 3.6 – 3.8
Bir Batında Oğlak Sayısı	: 1.8 – 1.9

Saanen keçisi yüksek süt verimi yanında, yüksek bir döl verimine sahiptir. İkiz ve üçüz doğumlar çoğunluktadır. Doğuran her 100 keçiden 180 – 190 oğlak elde edilir.

2. YATIRIM DÖNEMİ BİLGİLERİ

2.1. SABİT YATIRIM SERMAYESİ

2.1.1. BİNA VE İNŞAAT GİDERLERİ

Planlama verileri 2013 yılı Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Birim İnşaat Barem fiyatlarına göre değerlendirilmiş olup tespit edilen ederler aşağıda verilmiştir.

KEÇİ AĞILI;

$$7 \times 11 \text{ m} \times 2 \text{ adet} = 154 \text{ m}^2$$

$$154 \times 145,00 = \underline{22.330,00 \text{ TL}} \text{ (I. Sınıf B grubu yapılar)}$$

AÇIK PADOKLAR;

$$6 \times 7 \text{ m} \times 4 = 168 \text{ m}^2$$

$$168 \times 85,00 = \underline{14.280,00 \text{ TL}} \text{ (I. Sınıf A grubu yapılar)}$$

SAĞIM ÜNİTESİ; (opsiyonu makine techizat bölümündedir)

15 m² bir alan yeterli olacaktır.

$$15 \times 145,00 = \underline{2.175,00 \text{ TL}} \text{ (I. Sınıf B grubu yapılar)}$$

(2000,00TL sağım makinesi)

Toplam inşaat giderleri;

Harcama kalemi	Tutar (TL)
Keçi ağılı	22.330,00
Açık padok	14.280,00
Sağım ünitesi	2.175,00
Toplam	38.785,00

2.1.2. MAKİNE-TEÇHİZAT GİDERLERİ

2 X 8'lik paralel platform portatif sağım sistemi kurulacaktır. İki yıl yedek parçası ile birlikte böyle bir sağım sisteminin ederi; 10.000,00 TL'dir.

Yemlikler;

Keçi ve oğlakların bulunduğu bölmelerde 7 metre x 2 kombine yemlik kullanılacaktır. $7 \times 120 \text{ TL} = 840.00 \text{ TL}$ olarak hesaplanmıştır

Suluklar;

10 hayvana 1 tane otomatik suluk hesaplanmıştır. Sürü büyüklüğüne göre gerekli olan suluk miktarı 5 tane bulundu ve fiyatı ise 90,00 TL alınarak

$5 \times 90 = 450,00 \text{ TL}$ hesaplanmıştır.

Küçükbaş 200 adet Kulak Küpesi ve 1 adet Pense: 100 TL

Toplam : $38.785 \text{ TL} + 11.390,00 \text{ TL} = 50.175,00 \text{ TL}$

2.1.3. BEKLENMEYEN GİDERLER

Yukarıda sözü edilen giderlerin %10'u beklenmeyen giderler olarak düşünülmüştür. Buda;

5.017,50 TL

2.1.4. SABİT YATIRIM GİDERLERİ TOPLAMI

Bina ve inşaat : 38.785,00 TL

Makine-teçhizat: 11.390,00 TL

Beklenmeyen giderler: 5.017,50 TL

Toplam : 55.192,50 TL

2.2. SABİT İŞLETME SERMAYESİ (DAMIZLIK HAYVAN GİDERLERİ)

Damızlık keçi ve tekeler yurt içerisinde temin edilecektir. Elde edilen bilgilere göre bir hayvanın ortalama fiyatı 900,00 TL'dir. 50 hayvanın bedeli ise;

$$50 \times 900,00 = \underline{45.000,00} \text{ TL}$$

3. İŞLETME DÖNEMİ GİDERLERİ

3.1. Yem Giderleri

50 – 55 kg canlı ağırlıkta ortalama günde 3 litre süt veren keçiler için laktasyon, kuru dönem, flushing ve gebeliğin son 45 günü düşünülerek 365 gündeki yem tüketimi ve yem tüketim maliyeti;

Yemler	Kg /gün
Konsantre yem - % 14 – 18 HP	1.2
Kuru yonca - % 16 HP	1.0
Saman	0.4

-Kuru yonca : 50 baş X 1.0 kg X 365 gün X 0,45 TL = 8.213,00 TL

-Konsantre yem : 50 baş X 1.2 kg X 365 gün X 0,90 TL = 19.710,00 TL

-Saman : 50 baş X 0.4 kg X 365 gün X 0,40 TL = 2.920,00 TL

50 baş keçiden 90 oğlak elde edildiğini ve toplam oğlak sayısının % 5'in doğum ve doğum sonrası öldüğünü düşünürsek 42 erkek ve 42 dişi oğlak mevcut olur.

-42 dişi oğlağın 365 gün yem tüketimi ve yem maliyeti;

-Süt : 42 baş X 1.2 kg X 60 gün X 1,50 TL = 4 536,00 TL

-Başlangıç ve büyütme yemi : 42 baş X 0.350 kg X 110 gün X 0,90 TL = 1 456,00 TL

-Kuru yonca : 42 baş X 0.5 kg X 100 gün X 0,45 TL = 945,00 TL

-Büyütme yemi ve konsantre yem : 42 başX 0.450 kgX 245 gün X 0,90 TL = 4168,00 TL

-Kuru Yonca : 42 baş X 0.7 kg X 245 gün X 0,45 TL = 3242,00 TL

-Saman : 42 baş X 0.2 kg X 245 gün X 0,40 TL = 823,00 TL

42erkek oğlağın 60.gün süttten kesimden sonra besiye alınacağını, ortalama optimum 40 kg canlı ağırlıkta kesileceğini, % 47 karkas randımanı vereceğini ve günde ortalama 225 gr günlük canlı ağırlık artışı sağlayacağını düşünerek yem tüketimi ve yem maliyeti.

-Süt : 42 baş X 1.2 kg X 60 gün X 1,50TL = 4536,00 TL

-Başlangıç yemi : 42 baş X 0.2 kg X 53 gün X 0,90 TL = 400,00 TL

-Kuru yonca : 42 baş X 0.3 kg X 53 gün X 0,45 TL = 300,00 TL

Oğlaklar 60. gün süttten kesimde ortalama 15 kg canlı ağırlıkta olurlar. 1 kg canlı ağırlık artışı için 6 kg konsantre yem ve 1 kg kuru yonca tükettikleri düşünülerek süttten kesimden sonra 40 kg canlı ağırlığa ulaşacakları zamana kadar tükettikleri yem miktarı ve yem maliyeti:

-Büyütme ve besi yemi : 42 baş X 6 kg X 25 kg X 0,90 TL = 5670,00 TL

-Kuru yonca : 42 baş X 1.0 kg X 25 kg X 0,45 TL = 473,00 TL

3.2. Su Sarfiyatı Gideri

Keçiler günde 15 litre su tüketmektedir. Bu sarfiyatın % 30'u temizlik ve diğer kullanımlarda gereklidir. Bu da göz önüne alındığında hayvan başına 19.5 litre su tükettiği hesaplanır. Buna göre günlük su tüketimi:

$$50 \text{ baş} \times 19.5 \text{ lt} = 975 \text{ lt} + 798 \text{ lt oğlaklara} = 1773 \text{ lt} = 1,8 \text{ m}^3$$

$$365 \text{ gün} \times 1,8 \text{ m}^3 \times 2,82 \text{ TL} = 1853,00 \text{ TL}$$

3.3. Elektrik Sarfiyatı Gideri

Ağılda ve padoklarda saatte 3 kw/saat elektrik sarfiyatı yapılacağı hesaplanmıştır. Günde 11 saat elektrik sarfiyatı yapılacağı düşünüldüğünde;

$$365 \text{ gün} \times 3 \text{ kw/saat} \times 11 \text{ saat} \times 0,37 \text{ TL} = 4455,00 \text{ TL}$$

3.4. Sağlık Giderleri

Aşılamalar, parazit ilaçları ve diğer tedavi masrafları dahil olmak üzere yılda hayvan başına 10 TL sağlık gideri hesaplanmıştır.

$$50 \times 10 \text{ TL} = 500 \text{ TL}$$

3.5. İşçi Giderleri

Bu işletmede 1 işçinin çalışması yeterlidir.

$$1311,00 \text{ TL} \times 1 \times 12 \text{ ay} = 1.5732,00 \text{ TL}$$

3.6. İşletme Dönemi Giderleri Toplamı

Yem Giderleri : 5.7392,00 TL

Su Sarfıyatı : 1.853,00 TL

Elektrik Sarfıyatı : 4.455,00 TL

Sağlık Giderleri : 500,00 TL

İşçi Giderleri : 15.732,00 TL

Toplam : 79.932,00 TL

4. İŞLETME DÖNEMİ GELİRLERİ

4.1. Süt Gelirleri

Her bir hayvanın bir laktasyon döneminde ortalama 600 lt süt verdiğini düşünerek;

$$50 \text{ baş} \times 600 \text{ lt} \times 1,50 \text{ TL} = 45.000,00 \text{ TL}$$

4.2. Dişi Damızlık Gelirleri

$$42 \text{ baş} \times 700 \text{ Tl} = 29.400,00 \text{ TL}$$

4.3. Erkek karkas Gelirleri

$$42 \text{ baş} \times 18.8 \text{ kg (Karkas)} \times 6,80 \text{ TL} = 5.370,00 \text{ TL}$$

4.4. İşletme Dönemi Gelirleri Toplamı

Süt Geliri :	45.000,00 TL
Dişi Damızlık Geliri:	29.400,00 TL
<u>Erkek karkas Geliri:</u>	<u>5.370,00 TL</u>
TOPLAM :	79.770,00 TL

5. GELİR – GİDER TABLOSU

GELİR	GİDER	FARK
79.770,00	79.932,00	-162,00

6. SONUÇ

- İşletme bu haliyle üretime başlamasının takip eden yılı başından itibaren kar elde etmeye başlayacaktır.
- Erkek oğlakların damızlık olarak satılabilmesi durumunda işletme ilk yılından itibaren yatırım sermayesi dönüşüm aşamasına başlayabilecek ve daha kısa sürede kar elde etmeye başlayacaktır.
- Çevre ve yurt hayvancılığı gelişimine katkılar sağlaması
- Çevre kirlenmesine hiçbir olumsuz etkisi olmaması
- Bilimsel olarak çalışmaların yürütülmesi yönünden bu keçi işletmesi gelecekte kapasite arttırımı düşünüldüğünde önemli bir hayvancılık işletmesi olacaktır.

Yard. Doç. Dr. Hakan ÜSTÜNER
hustuner@uludag.edu.tr
ustuner15@hotmail.com
Uludağ Üniversitesi
Veteriner Fakültesi
Zootečni Anabilimdalı/BURSA
05056589276

İŞLETME YERLEŞİM PLANI

